

ПРИМЕРНЫЙ ТЕМАТИЧЕСКИЙ ПЛАН¹
ПО УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЕ
«ОСНОВЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК»
на 2022-2023 учебный год
(для реализации образовательных программ
среднего специального образования)

Раздел (тема)	Количество учебных часов	
	Всего	В том числе на практические занятия
Введение	1	
Раздел 1 Философия	21	6
1.1. Философия в исторической динамике культуры	1	
1.2. Философия бытия	2	
1.3. Философская антропология	2	
<i>Практическое занятие</i>		
1. Сознание человека как предмет философского анализа	2	2
1.4. Теория познания и философия науки	2	
1.5. Социальная философия:		
1.5.1. Природа социальной реальности и основные стратегии ее исследования	2	
<i>Практическое занятие</i>		
2. Современные концепции социальной стратификации	2	2
1.5.2. Философские проблемы социальной динамики и философия цивилизаций	2	
<i>Практическое занятие</i>		
3. Проблема источников и движущих сил социальной динамики	2	2
1.5.3. Философия культуры	2	
1.6. Философия и ценностные приоритеты в культуре XXI в.	2	
Раздел 2. История белорусской государственности	12	6
2.1 Основные этапы развития белорусской государственности	2	
<i>Практическое занятие</i>		
4. Государство как основной политический институт	2	2
2.2 Основы конституционного строя Республики Беларусь		
2.2.1. Конституция как основной институт государства	1	
<i>Практическое занятие</i>	2	2

Раздел (тема)	Количество учебных часов	
	Всего	В том числе на практические занятия
5. Политические партии и общественные объединения		
2.2.2. Особенности и значение государственной власти	1	
<i>Практическое занятие</i>		
6. Институт государственной власти Республики Беларусь	2	2
2.3 Беларусь на стыке культур и цивилизаций	2	
<i>Обязательная контрольная работа</i>	1	
<i>Итоговое обобщение</i>	1	
Итого	36	12

¹ Примерный тематический план составлен на основе типовых учебных программ ГУО «РИВШ» по учебным дисциплинам «Философия» и «История белорусской государственности» для учреждений высшего образования.

Список литературы по учебной дисциплине «Основы социально-гуманитарных наук»

Раздел 1. Философия

Учебники и учебные пособия

1. Антисери, Д. Западная философия от истоков до наших дней. От Возрождения до Канта: учеб. пособие / Д. Антисери, Д. Реале. - СПб. 2002.
2. Вишневецкий, М. И. Философия. - Минск, 2008.
3. Гуревич, П. С. Философия: учебник для бакалавров / П. С. Гуревич. - М., 2015.
4. История философии: Запад - Россия - Восток: учебник для студентов вузов: в 2 кн. - М., 1995. - Кн. 1.: Философия древности и средневековья.
5. Философия: учебник для студентов учреждений высшего образования [Ч.С. Кирвель и др.]. - Минск, 2015.
6. Философия: учебник для высших учебных заведений / отв. ред. В.П. Кохановский. - Ростов-на-Дону, 2003.
7. Философия: учеб. пособие / Я. С. Яскевич, В. С. Степин, Б. Г. Юдин [и др.]; под общ. ред. Я. С. Яскевич. - 2-е изд., перераб. - Минск, 2016.
8. Философия: учебник / В. Д. Губин. - М., 2017.
9. Философия: учебник для студентов высших учебных заведений / [В.В. Миронов] и др. - М., 2011.
10. Философия: учеб. пособие / С. А. Ан, В. В. Маркин, В. Е. Фомин. - М., 2014.

11. Философия: учебно-методический комплекс / А. И. Зеленков, В. В. Анохина, А.П. Ждановский [и др.]; под ред. А. И. Зеленкова. - Мн., 2003.

Хрестоматии и антологии

1. Антология мировой философии: В 4-х тт. - М., 1969-1972.
2. Восточная философия: вводный курс. Избранные тексты. - М., 1997.
3. Древнегреческая философия. От Платона до Аристотеля. - М., Харьков: Фолио, 1999.
4. Древнеиндийская философия. Начальный период. - М., 1972.
5. Древнекитайская философия: собрание текстов: в 2 т. - М., 1972-1973.
6. Западная философия: итоги тысячелетия: антология. - М., 1997.
7. Мир философии. Ч. 1-2. - М., 1991.
8. Путь в философию: антология. - М., 2001 Путь в философию: антология. - М., 2001.
9. Хрестоматия по философии. Учеб. пособие для высших учебных заведений. - Ростов н/Д., 2002.

Информационно-справочные издания

1. Новая философская энциклопедия: в 4-х тт. - М., 2010.
2. Новейший философский словарь. - Мн., 2003.
3. Современная западная философия: Словарь. - М., 1991.
4. Философский энциклопедический словарь. - М., 1989.

Раздел 2. История белорусской государственности

Основная литература

1. Лукашенко, А. Г. Исторический выбор Беларуси: Лекция Президента Республики Беларусь в Белорусском государственном университете, Минск, 14 марта 2003 г. - Минск : БГУ, 2003. - 45, [2] с.
2. Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксце Другой сусветнай вайны): вучэб. дапаможнік для студэнтаў устаноў, якія забяспечваюць атрыманне выш. адукацыі / А. А. Каваленя і інш. - Мінск : Выд. цэнтр Беларус. дзярж. ун-та, 2004. - 278, [1] с.
3. Гісторыя беларускай дзяржаўнасці у канцы XVIII - пачатку XX ст.: у 2 кн. / НАН Беларусі, Ін-т гісторыі. - Мінск : Беларуская навука, 2011-2012. - 2 т.
4. Гісторыя Беларусі у 2 ч., ч. 1. Са старажытных часоў да кан. XVIII ст. : Курс лекцый / І. П. Крэнь, І. І. Коўкель, С. В. Марозава [і інш.]. - Мінск : РІВШ БДУ, 2000. - 656 с.
5. Гісторыя Беларусі у 2 ч., ч. 2. XIX-XX стст. : Курс лекцый / П. І. Брыгадзін, У. Ф. Ладысеў, П. І. Зялінскі [і інш.]. - Мінск : РІВШ БДУ, 2002. - 656 с.
6. Гісторыя Беларусі ў кантэксце еўрапейскай цывілізацыі : вучэб. дапаможнік для студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў / П. І. Брыгадзін. - Мінск : ДІКСТ БДУ, 2015. - 287 с.
7. Доўнар, Т. І. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі / Т. І. Доўнар. - 3-е выд. - Мінск : Амалфея, 2009. - 399 с.
8. История Беларуси: Учеб. пособие: В 2 ч., ч. 2. / Я. И. Трещенок, А. А. Воробьев, Н. М. Пурышева и др. Могилев, 2005.

9. Основы идеологии белорусского государства : учеб. пособие для студентов учреждений высшего образования / В. А. Мельник. - 3-е изд., исправленное. - Минск : Вышэйшая школа, 2013. - 342, [1] с.
10. Канфесіі на Беларусі, канец XVIII - XX ст. / В. В. Грыгор'ева [і шш.]; навук. рэд. У.І. Навіцкі. - Мінск : Экаперспектыва, 1998. - 340 с.
11. Трещенок Я. И. История Беларуси: Учеб. пособие. ч. 1. Досоветский период. Могилев, 2003.

Дополнительная литература

12. Абдзіраловіч, І. Адвечным шляхам: дасьледзіны беларускага сьветагляду / І. Абдзіраловіч. - Мінск, 1993.
13. Василевич, Г. А. Конституция Республики Беларусь. Научно-практический комментарий / Г. А. Василевич. - Минск, 2005. - 486 с.
14. Валлерстайн, И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире / И. Валлерстайн. - СПб., 2001.
15. Васілевіч, Р. А. Гісторыя канстытуцыйнага права Беларусі / Р. А. Васілевіч, Т. І. Доўнар, І. А. Юхо. - Мінск : Права і эканоміка, 2001. - 362 с.
16. Вішнеўская, І. У. Гісторыя палітычнай і прававой думкі Беларусі на мяжы еўрапейскіх цывілізацый (IX - пачатак XXI ст.): манаграфія / І. У. Вішнеўская. - Мінск, 2008. - 296 с.
17. Вішнеўская, А. Ф. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі ў дакументах і матэрыялах (са старажытных часоў да нашых дзён): вучэб. дапаможнік / А.Ф. Вішнеўская, Я. А. Юхо; пад рэд. А. Ф. Вішнеўскага; Міністэрства унутраных спраў Рэспублікі Беларусь. Акадэмія МУС. - Мінск, 2003. - 319 с.
18. Вклад белорусского народа в Победу в Великой Отечественной войне / А.М. Литвин [и др.] ; редкол.: А. А. Коваленя (гл. ред.) [и др.]. - 2-е изд. - Минск : Беларуская навука, 2016. - 495 с.
19. Гісторыя Беларусі і сусветная цывілізацыя: дапаможнік для студэнтаў прыродазнаўчых факультэтаў / А. Г. Каханоўскі і інш. - Мінск : БДУ, 2008. - 311 с.
20. Гісторыя палітычнай і прававой думкі Беларусі / В.Ф. Шалькевіч. - Мінск : Маладзёжнае навуковае супрацоўніцтва, 2002. - 248 с.
21. Грамадска-палітычнае жыццё ў Беларусі, 1772-1917 гг. / А. У. Унучак [і інш.]; рэдкал.: В. В. Даніловіч (гал. рэд.) [і інш.] ; Нац. акад. навук Беларусі Ін-т гісторыі. - Мінск: Беларуская навука, 2018. - 573 с.
22. Доўнар, Т. І. Канстытуцыйнае права Беларусі феадальнага перыяду (па Статутах Вялікага княства Літоўскага 1529, 1566, 1588) / Т. І. Доўнар. - Мінск : БДУ, 2001. - 76 с.
23. Доўнар, Т. І. Развіццё асноўных штытутаў грамадзянскага і крымінальнага права Беларусі у XV-XVI стагоддзях / Т. І. Доўнар. - Мінск : Пропілеі, 2000. - 224 с.
24. Зялінскі, П. І. Гісторыя Беларусі (1917-1945): дапаможнік / П. І. Зялінскі, У. К. Коршук, У. Ф. Ладыеў. - Мінск : БДУ, 2012. - 270, [1] с.
25. Канфесійны фактар у сацыяльным развіцці Беларусі (канец XVIII - пачатак XX ст.) / В. В. Яноўская [і інш.]. - Мінск: Беларуская навука, 2015. - 496 с.
26. Каханоўскі, А. Г. Гісторыя Беларусі другой паловы XIX - пачатку XX ст. / А.Г. Каханоўскі ; Беларус. дзярж. ун-т. - Мінск : БДУ, 2017. - 251 с.

27. Круталевич, В. А. История Беларуси : становление национальной державности (1917-1922 гг.) / В. А. Круталевич. - 2-е изд., доп. - Минск : Право и экономика, 2003. - 585, [3] с.
28. Ладысеў, У. Ф. Паміж Усходам і Захадам: станауленне дзяржаўнасці і тэрытарыяльнай цэласнасці Беларусі (1917-1939 гг.) / У. Ф. Ладысеў, П. І. Брыгадзін. - Мінск : БДУ, 2003. - 307 с.
29. Лыч, Л. М. Гісторыя культуры Беларусі / Л. М. Лыч, У. І. Навіцкі. - 3-е выд., дапоўн. - Мінск : Современная школа, 2008. - 510 с.
30. Малиновский, В. И. История белорусской государственности : Учеб. пособие для студентов вузов, слушателей системы последипломного образования / В.И. Малиновский. - Минск : Беларусь, 2003 - 199 с.
31. Марзалюк, І. А. Людзі даўняй Беларусі : этнаканфесійныя і сацыякультурныя стэрэатыпы (X-XVIII стст.) / І. А. Марзалюк. - Магілёў : МДУ, 2003. - 321, [1] с.
32. Марзалюк, І. А. Этнічны і канфесійны свет беларускага горада, XVI-XVIII стст.: (этнаканфесійны склад насельніцтва, этнічныя і канфесійныя стэрэатыпы беларускіх гараджан) / І. А. Марзалюк. - Магілёў : МДУ, 2007. -162, [2] с.
33. Нарыс гісторыі беларускай дзяржаўнасці : XX стагоддзе / М. П. Касцюк і інш. - Мінск : Беларуская навука, 2008. - 614, [1] с.
34. Освобождение Беларуси, 1943-1944. / ред. кол. И. И. Басик, А. А. Каваленя [и др.] - Минск : Беларуская навука, 2014. - 944 с.
35. Падокшын, С. А. Унія. Дзяржаўнасць. Культура (філасофска-гістарычны аналіз) / С. А. Падокшын. - Мінск : Беларуская навука, 1998. - 111 с.
36. Проблемы формирования белорусской государственности в XX - начале XXI века: избранные труды Н. С. Сташкевича / под науч. редак. А. Н. Данилова, В.С. Кошелева. - Минск : РИВШ, 2012. - 240 с.
37. Сільчанка, М. У. Паходжанне дзяржавы і права: вучэб. дапаможнік / М.У. Сільчанка. - Мінск : Тэсей, 2005. - 144 с.
38. Снапкоўскі, У. Е. Гісторыя знешняй палітыкі Беларусі : вучэб. дапаможнік : у 2 ч. / У. Е. Снапкоўскі. - Мінск: БДУ, 2004.
39. Становление и развитие белорусской государственности / А. Г. Кохановский и др. - Минск : Белорусский государственный университет, 2011. - 42, [2] с.
40. Турук, Ф. Ф. Белорусское движение / Ф. Ф. Турук. - М.: Госиздат, 1921. - 143 с.
41. Шаланда, А. І. Сімвалы і гербы зямель Беларусі у X-XVIII стст. : геральдычна-сфрагістычныя нарысы / А. І. Шаланда. - 2-е выд. - Мінск : Беларус. навука, 2012. - 182 с.
42. Юхо, Я. А. Кароткі нарыс дзяржавы і права Беларусі / Я. А. Юхо. - Мінск: Універсітэцкае, 1992. - 270 с.
43. Яковчук, В. И. Теория и практика государственного управления: история развития: пособие / В. И. Яковчук. - Минск: Акад. упр. при Президенте Республики Беларусь, 2016. - 164 с.